

**Regeringens proposition till riksdagen med förslag till
lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag
om ändring av befolkningsdatalagen**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av befolkningsdatalagen ändras så att registreringen av uppgifter om kyrkliga förrättningar i befolkningsdatasystemet kan fortsätta till utgången

av juni 2005.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst, dock senast den 1 oktober 2004.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Organiseringen av folkbokföringen reviderades genom de ändringar i lagstiftningen som trädde i kraft den 1 oktober 1999, genom vilka ansvaret för folkbokföringsuppgifterna överfördes från de kyrkliga myndigheterna till de statliga myndigheterna. Magistraten svarar numera så som registerförare för registeruppgifterna inom verksamhetsområdet samt för upprätthållandet av dessa uppgifter. Befolkningsregistercentralen ansvarar för befolkningsdatasystemets allmänna funktionsduglighet, registerfunktionernas enhetlighet och den riksomfattande informationstjänsten. Inom den aktuella folkbokföringen är församlingarna inom den evangelisk-lutherska kyrkan och det ortodoxa kyrkosamfundet inte längre fristående registerförare vid sidan av magistraterna. Församlingarna kan utnyttja befolkningsdatasystemet vid skötseln av den egna verksamheten och förvaltningen samt de myndighetsuppgifter som församlingarna särskilt ålagts. Församlingarna får ur befolkningsdatasystemet de uppgifter som de behöver för att upprätthålla de egna medlemsregistren.

Före den ovan nämnda reformen av folkbokföringen registrerades i befolkningsdatabeskrivningen uppgifter om kyrkliga förrättningar, dvs. uppgifter om dop av medlem i det ortodoxa kyrkosamfundet och om dop, skriftskolegång och konfirmation i fråga om medlemmar i den evangelisk-lutherska kyrkan.

Enligt 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen av den 21 augusti 1998 om ändring av befolkningsdatalagen (615/1998) kan registreringen av uppgifter om kyrkliga förrättningar i befolkningsdatasystemet genom ett beslut av vederbörande ministerium fortsätta högst fem år efter att lagen har trätt i kraft, om detta avsevärt förenklar utredningen av förutsättningar för kyrklig vigsel eller upprätthållandet av trossamfundets medlemsregister. Enligt ikraftträdandebestämmelsen får uppgifterna lämnas ut endast till behörigt trossamfund. De kan emellertid också antecknas i ett intyg över prövning av hinder mot äktenskap. Inrikesministeriet meddelade det beslut som avses i ikraftträdelsebestämmelsen den 21 september 1999 (935/1999). Beslutet trädde i kraft den 1 oktober 1999 och gäller till den 30 september 2004.

Efter att den nämnda reformen hade trätt i kraft började man utreda hur de uppgifter om kyrkliga förrättningar som är nödvändiga i församlingarnas verksamhet och förvaltning skall registreras, överföras från en församling till en annan och erhållas. Dessa uppgifter behövs till exempel vid utredandet av kyrklig valbarhet och vid bedömningen av grunderna för kyrklig vigsel. Uppgifterna behövs också när en person ansluter sig till ett religiöst samfund. Dessutom behövs uppgifterna i den evangelisk-lutherska kyrkan och i ortodoxa kyrkosamfundet för konstaterande av lämplighet som dopfadder.

I samband med utredningen utarbetades flera alternativa lösningsmodeller. För att fungera behöver alla de alternativa systemen ett riksomfattande dataregister som innehåller åtminstone namn och personbeteckning på alla kyrkans medlemmar samt uppgifter om till vilken församling varje person hör. Systemet skall också förses med en egenskap som gör det möjligt att överföra behövliga uppgifter från en församling till en annan i samband med flyttningar. Kostnaderna för att bygga upp systemet bedömdes i fråga om alla alternativ bli anmärkningsvärt höga.

Alternativen granskades också med tanke på det mål som ställts upp inom statsförvaltningen, dvs. att minska antalet separata informationslager och öka användningen av basregister. Uppbyggandet av ett separat register med uppgifter om kyrkans medlemmar ansågs helt strida mot huvudlinjerna för registerfunktionerna i samhället. Det är möjligt att tillgodose kyrkans informationsbehov med hjälp av ett system som fungerar i anslutning till befolkningsdatasystemet. Det ansågs inte förnuftigt att bygga upp ett nytt separat datasystem till dyra kostnader.

Ärendet behandlades också i den av Befolkningsregistercentralen tillsatta delegationen för kyrkobokföring, som består av representanter för Befolkningsregistercentralen, den evangelisk-lutherska kyrkan, den ortodoxa kyrkosamfundet och magistraterna. I enlighet med delegationens ståndpunkter beslutade Befolkningsregistercentralen, den evangelisk-lutherska kyrkostyrelsen och den ortodoxa kyrkostyrelsen att föreslå att inrikesministeriet och undervisningsministeriet skall utreda att registreringen, lagringen och utlämnandet av kyrkliga uppgifter ordnas med stöd av befolkningsdatasystemet. Alla berörda instanser har ansett att en lösning enligt detta alternativ är motiverad. Delegationen för kyrkobokföring utsåg en separat arbetsgrupp för att bereda en rapport i form av en regeringsproposition om de ändringar som behövs i lagstiftningen.

Arbetsgruppen föreslog att i befolkningsdatalagen tas in bestämmelser med stöd av vilka befolkningsdataförvaltningen kan erbjuda databehandlingstjänster till bland annat religiösa samfund. Förslaget gör det möjligt för de religiösa samfunden att fortsätta det nuva-

rande förfarandet för uppgifter om kyrkliga förrättningar i form av köpta tjänster av befolkningsdataförvaltningen. Möjligheten gäller alla religiösa samfund och gör det dessutom möjligt att erbjuda databehandlingstjänster för andra uppgifter än dop, skriftskole- och konfirmationsuppgifter. Enligt arbetsgruppens förslag kan databehandlingstjänster erbjudas statliga myndigheter, kommunala myndigheter eller andra offentligt-rättsliga samfund eller sammanslutningar som handhar uppgifter som baserar sig på lag. Befolkningsregistercentralen kan i egen skap av tjänstetillhandahållare erbjuda databehandlingstjänster för de uppgifter över vilka en sådan instans med stöd av lagen skall föra register. En förutsättning är att uppgifterna hänförs till personer som är införda i befolkningsdatasystemet.

Efter att arbetsgruppens förslag blivit klart lade Befolkningsregistercentralen för inrikesministeriet fram ett förslag om vidtagande av lagstiftningsåtgärder. Befolkningsregistercentralen föreslog att utgångspunkten för beredningen skulle utvidgas så att databehandlingstjänsterna även kunde erbjudas i fråga om andra uppgifter än uppgifter som hänförs till personer som införts i befolkningsdataregistret. Till exempel när det gäller uppgifter om byggnader kunde databehandlingstjänster erbjudas kommuner som har behov av och skyldighet att i sina register upprätthålla också andra byggnadsuppgifter än enbart de som numera upprätthålls i befolkningsdatasystemet.

Enligt lagen om registerförvaltningen (166/1996) är Befolkningsregistercentralen folkbokföringens centralmyndighet. Magistraterna är lokala myndigheter för folkbokföringen och den övriga registerförvaltningen. Enligt lagen om registerförvaltningen kan Befolkningsregistercentralen och magistraterna ha hand om registerföringsuppgifter och serviceuppgifter så som det särskilt bestäms om dem. Enligt gällande lagstiftning kan befolkningsdataförvaltningen dock inte erbjuda databehandlingstjänster till kunder på ett sätt som överenskomms särskilt i fråga om kundens egna uppgifter. Erbjudandet av databehandlingstjänster förutsätter att bestämmelser om detta tas in i befolkningsdatalagen.

För att reservera tillräckligt med tid för den fortsatta beredningen av de förslag om ändring av befolkningsdatalagen som ingått i arbetsgruppens förslag och Befolkningsregistercentralens initiativ föreslås i propositionen att 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i den lag om ändring av befolkningsdatalagen som trädde i kraft den 1 oktober 1999 ändras så, att registreringen av uppgifter om kyrkliga förrättningar i befolkningsdatasystemet kan fortsätta fram till utgången av juni 2005.

Avsikten med propositionen är att trygga att den nuvarande praxisen kan fortsätta tills de ändringar av befolkningsdatalagen som gör det möjligt att erbjuda databehandlingstjänster träder i kraft. Strävan är att författningsändringarna bereds så att de kan träda i kraft senast våren 2005. Avsikten är att ikraftträdandebestämmelsens 3 mom. upphävs i samband med att de ovan nämnda ändringarna i befolkningsdatalagen träder i kraft i det fall att dessa ändringar sätts i kraft före utgången av juni 2005.

2. Propositionens verkningar

Att fortsätta registreringen av uppgifterna i befolkningsdatasystemet tills ändringar i befolkningsdatalagen träder i kraft gör det möj-

ligt att utan avbrott på ett mycket enkelt sätt utreda förutsättningarna för till exempel kyrklig vigsel, då de uppgifter som behövs finns att få i befolkningsdatasystemet och man inte behöver skaffa dem separat från församlingen.

Propositionen föranleder inga ändringar i det nuvarande förfarandet och har därför inga betydande ekonomiska verkningar eller verkningar med tanke på verksamheten.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid inrikesministeriet. I samband med beredningen har undervisningsministeriet, den evangelisk-lutherska kyrkan, det ortodoxa kyrkosamfundet och Befolkningsregistercentralen hörts.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst, dock senast den 1 oktober 2004.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av befolkningsdatalagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i ikraftträdandebestämmelsen i lagen av den 21 augusti 1998 om ändring av befolkningsdatalagen (615/1998) 3 mom. som följer:

————— Utan hinder av 4 § förvaras i befolkningsdatabasystemet sådana uppgifter om kyrkliga förrättningar som registrerats där innan denna lag träder i kraft. Dessutom fortsätter registreringen av dessa uppgifter i befolkningsdatabasystemet till utgången av juni 2005. Uppgifterna får lämnas ut endast till behörigt	religiöst samfund. De kan emellertid också antecknas i ett intyg över prövning av hinder mot äktenskap. ————— Denna lag träder i kraft den 20 .
--	---

Helsingfors den 19 maj 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Region- och kommunminister Hannes Manninen

Lag

om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av befolkningsdatalagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i ikraftträdandebestämmelsen lagen av den 21 augusti 1998 om ändring av befolkningsdatalagen (615/1998) 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

Utan hinder av 4 § förvaras i befolkningsdatasystemet sådana uppgifter om kyrkliga förrättningar som registrerats där innan denna lag träder i kraft. Dessutom kan registreringen av dessa uppgifter i befolkningsdatasystemet *genom ett beslut av vederbörande ministerium* fortsätta högst fem år efter att lagen har trätt i kraft, om detta avsevärt förklarar utredningen av förutsättningar för kyrklig vigsel eller upprätthållandet av trossamfundets medlemsregister. Uppgifterna får utlämnas endast till behörigt trossamfund. De kan emellertid också antecknas i ett intyg över prövning av hinder mot äktenskap.

Föreslagen lydelse

Utan hinder av 4 § förvaras i befolkningsdatasystemet sådana uppgifter om kyrkliga förrättningar som registrerats där innan denna lag träder i kraft. Dessutom *fortsätter* registreringen av dessa uppgifter i befolkningsdatasystemet *till utgången av juni 2005*. Uppgifterna får lämnas ut endast till behörigt *religiöst samfund*. De kan emellertid också antecknas i ett intyg över prövning av hinder mot äktenskap.

Denna lag träder i kraft den 20 .